

γνωμία και η λυρική τόλμη του Ανδρέα Κάλβου», υποστηρίζοντας τη γραφή του Κάλβου ως προδρομική αντίληψη ενός υπερρεαλισμού *avant la lettre*. Αν λάβουμε υπ' όψιν ότι η αισθητική παιδεία του Ελύτη είχε τραφεί σχεδόν αποκλειστικά με τον μοντερνισμό και οι προσβάσεις του στο ποιητικό παρελθόν ήταν αισθητά μικρότερες από του Σεφέρη, έρχεται φυσικό η ανάγνωση του Ελύτη να “φέρει κόσμο”, οικοδομώντας την επιχειρηματολογία του από το έγκυρο ποιητικό του οπλοστάσιο. Καθώς ήταν στοιχειοθετημένο με αξιώσεις μελέτης υψηλής στάθμης, το κείμενο αυτό είναι θησαυρισμένο, και μάλιστα πρώτο, στα *Ανοιχτά χαρτιά*. Παραθέτω, για συγκριτικούς λόγους, αλλά και ως ενδεικτικό της επιχειρηματολογίας του, το ακόλουθο απόσπασμα:

[...] Μια μελέτη του τρόπου, του ιδιαίτερου, που έχουν οι ποιητές να εκφράζονται, θα μας έδινε το κλειδί για να τους τοποθετήσουμε στο σημείο ακριβώς που τους αρμόζει. Σύμφωνα με μια τέτοια μελέτη θα βλέπαμε, νομίζω, ότι μέσα στον ποιητικό κόσμο της φαντασίας, ο Κάλβος κατέχει το ένα άκρο, που ο Καβάφης κατέχει το εκ διαμέτρου αντίθετό του, ενώ τα Δημοτικά τραγούδια, ο Σολωμός, ο Παλαμάς και ο Σικελιανός κατέχουν το κέντρο, με τον ίδιο περίπου τρόπο που μέσα στον ευρωπαϊκό κόσμο της φαντασίας, το ένα άκρο κατέχουν οι Ρεμπώ και Λωτρεαμίν, το άλλο οι Έζρα Πάουντ και Θ.Σ. Έλιοτ και το κέντρο οι Μπωντελαίρ, Βερλαίν, Μαλλαρμέ και Βαλερύ. Μια τέτοια κατάταξη και μάλιστα επάνω σ' ένα υλικό από τη φύση του ανυπότακτο, είναι βέβαια σχηματική. Δεν την επιχειρώ παρά από την ανάγκη να φανερώσω πιο χτυπητή τη διαφορά και τη σχέση της φαντασίας σα λειτουργίας ανάμεσα σε δυο ποιητές-πόλους όπως είναι ο Κάλβος και ο Καβάφης. [...]

Ανοιχτά χαρτιά, σ. 49-97, εδώ σ. 81

Τα «Γράμματα»

Από τον τόμο Θ' (Ιανουάριος-Ιούνιος 1946) των *Γραμμάτων* ξεχωρίζω τα ποιήματα: «Μικροί θεοί» του Γ. Άγρα (σ. 17), «Λευκάτας (Βιογραφία)» του Γ. Σπαταλά (σ. 30), «Πεμπτουσία» του Λ. Παυλίδη (σ. 74-76), «Ο ίσκιος του κυπαρισσιού» της Ρένας Καρθαίου (σ. 93), «Πρώτα μηνύματα» του Κ. Στεργιόπουλου (σ. 119), «Ο ιππότης και το παιδί» του Γ. Σταυρόπουλου (σ. 147), «Σε ξαναβρίσκω...» του Γ. Θέμελη (σ. 174), «Από τους Γάμους του ήλιου και της σελήνης» του Α. Μελαχρινού (σ. 189-190), «Φθινοπωρινή ελεγεία» του Μ. Τσιάμη (σ. 218), «Ο Αυστραλός (1941)» της Ρίτας Μπούμη-Παπά (σ. 219) και «Θρύλος» του Γ. Αηδονόπουλου (σ. 222).

Από τα μεταφρασμένα ποιήματα υπογραμμίζω το «Ένα φοβίμι»

